

NR 10
NOVEMBER
2019

Lääne-Nigula valla ajaleht

Kullamaa Rahvuspäev

Loit Lepalaan

Kullamaa Kultuurimaja juhataja

Oktoobrikuu viimasel laupäeval peeti Kullamaal järjekordset Rahvuspäeva. Kultuurisündmuse raames avati Kullamaa päritoluga, Eesti- ja Läänemaa hariduse, kultuuri ning teaduse väljapaistvatele isiksustele Jaan Veidermannile, Aleksander Veidermale ja Mihkel Veidermale mälestussambas.

Sügisilma trotsides oli samba avatseremoonial kapten Aksel Heidemanni juhtimisel ülesse rivistatud pidulik liputoimkond. Hümnihelid Kullamaa Muusika Seltsi sõprade orkestri poolt, Priit Aimla juhatusel, kuulutasid ürituse avatuks. Kullamaa Rahvuspäeva juhi ja moderaatori Heiki Magnuse sõnavõtu järel eemaldasid mälestussambalt katte Lääne-Nigula vallavanem Mikk Lõhmus, akadeemik Mihkel Veiderma tütre ja vend Jüri Veiderma. Mälestise pühitses EELK Piiskop Tiit Salumäe. Kaasa teenis EELK Kullamaa koguduse õpetaja Lembit Tammsalu. Pikema ja sisuka kõnega esines Lääne-Nigula vallavanem Mikk Lõhmus.

Rahvuspäev jätkus Kullamaa kultuurimajas konverentsi ja kontserdiga. Kullamaa osavallavanema Katrin Viksi tervitussõnadele järgnesid haridusloolase Mare Tormi ja Eesti Mälu Instituudi teaduri Eli Pilve päevakohased ettekanded. Meeleolukas kontserdiosas esinesid Kullamaa Muusika Seltsi sõbrad-muusikud. Kaetud oli kohvilaud. Sisukas kultuurisündmus lõppes piduliku tänutseremooniaga. Ürituse salvestas filmilindile Jaak Elling.

Kohtumiseni järgmisel Kullamaa Rahvuspäeval!

Fotodel: (Ülal) Mälestussamba avamine. (Paremal all) EELK Piiskop Tiit Salumäe ja Kullamaa koguduse õpetaja Lembit Tammsalu. (Vasakul all) Kullamaa osavallavanem Katrin Viks.

Oru kultuurisaali ehitusest

Elle Ljubomirov
OÜ Oru Kultuurisaal

Oktoobri koolivaheajal algas Linna-mäel Oru koolimaja ja valla teeninduspunkti vahele kultuurisaali ehitus. Tööd teostab OÜ Lasten Ehitus ning omanikujärelevalvet viib läbi OÜ Tarindiprof. Ehituse maksumus ca 1,174 miljonit eurot.

Enam kui saja õpilasega Oru Kool on seni pidanud oma üritusi ja aktuseid läbi viima kooli fuajees ja treppidel. Seetõttu oli ka ühinemislepingus nimetatud saali ehitus ühe prioriteedina ära märgitud ning nüüd on aeg alustada lubaduste elluviimist.

Ehitusega saab kool ja kogukond endale saali ja võimaluse seal läbi viia

Algasid Oru kultuurisaali ehitustööd

nii huvitegevusi, õppetööd kui ka kooliüritusi-aktusi. Saali saab kasutada ka lasteaed. Lisaks kooli ja lasteaia tingimuste parendamisele võimaldab lavaga saal tuua siia kvaliteetseid teatrietendusi, kontserte, rentida ruume suuremate ürituste ja pidude tarbeks.

Seni aga soovime valla teeninduspunkti töötavatele inimestele ning kooliperele ja lastevanematele pikka meelt ja kannatlikust, sest ilmselgelt kahe töötava asutuse juurde ja külge uut ehitist rajades saab igapäevane elu olema häiritud.

Ehituse valmimise tähtaeg on detsember 2020. a ning kui kõik hästi läheb, saab järgmise aasta jõulupidu juba uues saalis tähistada.

TULE VALLA ELANIKUKS!

Kodukandis on palju ära teha. Lääne-Nigula valla soovib omavallakatele pakkuda head elu – aukudeta sirgeid teid, avatud ja inspireerivat lasteaia ja koolikeskkonda, toetada neid, kel elus hetkel nii hästi ei lähe, teha uuenduskuur valla välisele vaatele...

Anna meile võimalus ☺

Teha seda on päris lihtne – kirjuta end ametlikult Lääne-Nigula elanikuks. Kui Sa tood oma maksud valla rahakotti ja astud ise mõnikord vallamajast läbi, et meiega arutada, et kus lappida ja mida veel arendada, usu – me võiks teha koos lahedaid asju.

ELUKOHATEATE SAAB TÄITA

- vallamajas Haapsalu mnt 6, Taeblas
 - elukohajärgses osavallavalitsuses või teeninduskeskuses
 - E-teenuste vahendusel interneti-aadressil www.eesti.ee
- Kui Teil on küsimusi, palun julgesti ühendust võtta telefonil 47 20 300 või e-posti aadressil mikk.lohmus@laanenigula.ee

31. detsembriks Lääne-Nigula valla elanikuks registreerunute vahel loositakse välja iPad ja 8 muud auhinda. Eraldi tunnustatakse ühte valda registreerunud perekonda (vähemalt 3 inimest sh vähemalt üks alaealine laps). Loosis osalevad kõik need, kes registreerivad ennast valla elanikuks 2019. aastal ja on seisuga 02.01.2020 endiselt valla elanike registris.

Volikogus hulgi tähtsaid otsuseid

Neeme Suur
Lääne-Nigula vallavolikogu
esimees

Oktoobrikuine volikogu istung peeti Kullamaal, Goldenbecki maja teise korruse saalis. Seekord oli kogunenud volikogule otsustamiseks palju olulisi teemasid, päevakord kinnitati 16 punktiga.

Nagu tavaks, alustati istungit vallavanema info ärakuulamisega. Vallavanem andis teada, et kõik kaasava eelarve objektid on valminud. Samuti saime kuulda, et Niibi raba kohtuvaidlus lõppes valla kasuks, et maanteeamet teostas valla teedel kontrolli ja et valla ehitusobjektidel kulgeb töö plaanipäraselt. Nurgakivi sai Maali Üürimaja. Taebla Kooli ehitus käib. Allkirjastatud on leping Oru kooli aula

ehitamiseks. Vallavanem andis teada Raahe koguduse külaskäigust, enda välislähetusest ja Kullamaal toimuvast Rahvuspäevast. Volikogu võttis info teatavaks. Peale vallavanema info ärakuulamist asuti otsustamist vajavate päevakorrapunktide juurde. Kõigepealt kinnitati 2019 aasta lisaelarve. Suuri põhimõttelisi muudatusi eelarves ei tehtud, küll aga täpsustati kohustusi ja laekumisi ning kanti eelarvesse sisse suvel tehtud otsused, nagu näiteks Nõva sadama soetuseks eraldatud 175 000 eurot. Valla põhitegevuse tulud on 11,8 miljonit eurot. Aasta lõpus planeeritakse võtta laenu 1,5 milj eurot. Kolmandas päevakorrapunktis kinnitas volikogu Lääne-Nigula valla arengukava muudatused. Ettepanekuid arengukava muutmiseks oli laekunud Kullamaa, Noarootsi, Risti, Martna ja Palivere piirkondadest. Suurem osa nendest leidis ka heakskiitu ja kanti arengukavasse sisse. Neljanda punktina kinnitati valla eelarvestrateegia muudatused. Eelarvestrateegiaga planeeritakse valla tulusid ja kulusid nelja

aasta peale ette. Eelarvestrateegia nagu ka arengukava vaadatakse igal sügisel üle ja vajadusel muudetakse. Seal on kirjas planeeritavad investeeringud ja nende rahaline kate pikemas vaates. Järgmisena vaatas volikogu läbi valla rahvastikutaaste tegevuskava. Tegevuskava koondab endas just neid tegevusi, mis valla elanikkonna suurenemist võiksid toetada. Volikogu vaatas tegevuskava läbi ja suunas selle teisele lugemisele. Teisele lugemisele suunati ka lasteaia-tasude eelnõu. See on eelnõu, mille üle palju arutelu on olnud. Teadaolevalt on valla lasteaedades lapsevanemate käest võetavad tasud päris erinevad. Eesmärgiks on lõpuks need ühtlustada, seda aga ei tehta ühekorraga, vaid sammhaaval, et muudatused liiga järsud ei oleks. Teisele lugemisele suunati ka valla mitetutulundusühingute rahastamise kord. Sellega nähakse ette valla poolt eraldatav toetusraha MTÜ-dele. Valla sporditegevuse toetamise kord oli juba ühel korral volikogus enne käinud, seekord see leidis lõplikult kinnitamist ja võeti vastu.

Ühe väga olulise otsusena algatas volikogu tuulepargi rajamiseks eriplaneeringu ja keskkonnamõtude hindamise. Selline ettepanek on Eesti Energia poolt vallale laekunud. Eriplaneeringuga selgitatakse välja kas ja kus võiks veel üks suuremat sorti tuulepark vallas paikneda. Esialgse mõtte kohaselt võiks suuremat sorti tuulepark paikneda Risti piirkonnas, läbi vaadatakse aga ka teised võimalused. Noarootsi rahvas andis teada, et neile ühest pargist piisab, ülejäänud kogukonna -ja osavallakogud aga olid seda meelt, et tuulepargi võimalikku rajamist uurima peaks. Ka volikogu oli enamuses seda meelt, hääletamisel jäi üks volikogu liige erapooletuks. Päevakorrapunkte ja otsustuskohti oli volikogus veelgi, need aga olid pisut väiksema kõlapinnaga ja mõjuga. Lõpuks lepiti kokku, et järgmine volikogu istung korraldatakse 21. novembril, Linnamäel. Kõigi volikogu avalikustamisele kuuluvate otsustega ja istungite protokollidega saab tutvuda valla veebilehel asuva dokumendiregistri kaudu. Määrused on avalikustatud Riigi Teataja veebilehel.

Kogukonna ja asutuste kaasamine annetuste kogumiseks suusarajatraktori ostmiseks

Miks ja mis eesmärkidega me seda teeme?

Mati Kallemets, projektijuht, MTÜ Palivere Aleviselts

„Pool sajandit suusasporti Paliveres” fotogalerii avati pidulikult Pikajalamäel 19. oktoobril 2019. Fotogalerii oli Palivere Aleviseltsi heategevusüritus, mille käigus kogusime annetusi suusarajatraktori omafinantseeringu tarvis. Projekti on rahastatud kohaliku omaalgatuse programmi vahenditest.

Toetus suusarajatraktori ostmiseks on eraldatud PRIA poolt summas 63998,80 € LEADER meemest 2 elukeskkonna parendamine. Projekti omafinantseeringu tarvis on vaja koguda annetuste ja toetuste abil 20 300 €. Tähtis on, et annetuse ja toetuse kogumisel osaleb kohalik kogukond. Igauks, kes on annatanud mistahes summa, tunnetab, et on osaline ühise kogukonnale olulise väärtuse loomisel. Palivere Turismi- ja Tervisespordikeskuse suusa- ja liikumisradade kaasagsetele nõuetele vastavaks ehitamiseks on vabatahtlikud üle Läänemaa teinud alates 2005. aastast kuni käesoleva ajani üle 8000 tuhande töötunni. Talgutööna on raadatud võsa ja metsa, koristatud raiejäätmeid ja tuulemurdu, tasandatud suusaradade pinnast, kaetud puiduhakke ja saepuruga suusaradade põhjad. Palivere Turismi- ja Tervisespordi arendamisse perioodil 2005 kuni 2019 on kõige enam panustanud rahaliselt riik ja riigiasutused (sh erinevad projekt-meetmed) 58,46 % summas 418 550,45 €, järgnevad kohalikud omavalitsused 24,57 % summas 175 956,56 €, seejärel avalikud ühendused 13,65 % summas 97 726,07 €, majandamisega on teenitud tulu 2,47 % summas 17 680,63 €, ettevõtte on panustanud 0,69 % summas 4 972,54 € ja kõige vähem panustanud rahaliselt eraisikud 24 inimest 0,16 % ehk summas 1 125,40 €. Seega on kokku keskusele kulutatud üle 700 000 €. Hangitav suusarajatraktor võimaldab erinevates ilmastiku ja lumeoludes hooldada suusaradu ning mäekeskuse nõlvu. Eriti oluline on suusarajatraktori kasutamine suusarajale toodetud kunstlume laialilükkamisel, suusaraja

Suusarajatraktor BP 100

ja mäenõlvu pinna profileerimisel ning suusajälje pressimisel. Kõigil on võimalik anda oma panus Palivere Turismi- ja Tervisespordikeskuse suusaradade hoolduseks suusarajatraktori ostmiseks annetades Sihtasutus Põhja-Läänemaa Turismi- ja Spordiobjektide Halduskeskus kontole **EE662200221027644639**, selgituseks suusarajatraktor.

Kõigi annetanute nimed kantakse toetajate nimekirja, mis avaldatakse sihtasutuse veebilehel ja suusaraja piirdele kinnitatud toetajate nimetahvlil. Iga kuu loositakse annetanute vahel sporditarbeid spordikeskuse toetajatelt.

Talgulised suusarada korrastamas

Märkame ja tunnustame ettevõtlikke inimesi!

Varje Paaliste
kultuuri- ja spordinõunik

Lääne-Nigula Vallavalitsus kuulutab välja konkursid tublide ja ettevõtlike inimeste, asutuste, organisatsioonide tunnustamiseks!

Vallavolikogu kõrgeim tunnustus on aukodaniku tiitel, mis antakse isikule erilise auavaldusena Lääne-Nigula vallale elutööna osutatud väljapaistvate teenete eest ja sellega kaasneb valla vapimärk. Tunnustus antakse välja üks kord aastas 24. veebruariks – Eesti iseseisvuspäevaks.

Varasematel aastatel on valla aukodanikuks nimetatud **Leevi Reinaru, Vladimir Belovas, Jaak Mullo, Saamo Heldema, Ülo Loorens** ja **Vaike Liiv**.

Vallavalitsuse suurimateks tunnustusteks on teenetemärk, mis antakse austusavaldusena

- Valla elanikule, kes on oma õpingutes, töös või muul alal saavutanud valla, maakonna, riiklikul või rahvusvahelisel tasandil silmapaistvaid tulemusi.
- Isikule, kes on pikaajaliselt osalenud vallateenistuses, ettevõtjale või ettevõtte juhile, kes on edukalt arendanud ettevõtlust ja valla majanduselu ning pakkunud tööd valla elanikele, isiklike ja ettevõtete juubelite puhul;
- Kodanikuühiskonna eestvedajale, kellel on silmapaistev roll kodanikuühiskonna või külaelu arendamisel;
- välisriigi kodanikule, kes on programmide, projektide vms kaudu kaasa aidanud Lääne-Nigula valla sotsiaalsele, majanduslikule ja kultuurilisele arengule;

siaalsele, majanduslikule ja kultuurilisele arengule;

- Eesti Vabariigi kodanikele ja ametisikutele, kes on oma isikliku tegevusega kaasa aidanud valla sotsiaalsele, majanduslikule ja kultuurilisele arengule;
- Isikule, kes on muul viisil märkimisväärselt toetanud valda ja pälvinud vallavolikogu või valitsuse põhjendatud austuse ja lugupidamise.

Ootame kandidaate valla aukodaniku ja valla teenetemärkide tiitlitele! Ettepanekuid tunnustamiseks saavad esitada kõik valla elanikud ja vallas tegutsevad juriidilised isikud. Valla kodulehelt www.laenenigula.ee on leitavad vastavad blanketid, ootame ettepanekuid kuni **15. detsembrini 2019** vallavalitsuse aadressil Haapsalu mnt 6, Taebla alevik või e-posti aadressile vv@laenenigula.ee.

Vallavalitsus tunnustab tiitliga Aasta tegu neid inimesi, kes on 2019 aastal mõjutanud meie igapäevast elu kogukondades või vallas tervikuna.

- Ootame ettepanekuid tunnustamiseks järgnevates valdkondades:
- Aasta noor** – antakse kuni 26 aastasele noorele, kelle tegevus käesoleval aastal on suurendanud oma piirkonna või valla noorte omaalgatust ja ühistegevust või kes on silma paistnud hariduse, huvihariduse, kultuuri, spordi või mõnes muus valdkonnas;
- Aasta ettevõtja** – antakse isikule või ettevõttele, kelle tegevus ja eeskuju on käesoleval aastal mõjutanud positiivselt piirkonna arengut, elukeskkonda ja inimeste heaolu, suurendanud tööhõivet või valla tuntust;
- Aasta kultuuritegu** – antakse isikule või

organisatsioonile, kes oma tegevusega käesoleval aastal on kaasa aidanud valla kultuurielu mitmekesistamisele, traditsioonide hoidmisele ja edasikandmisele või on andnud olulise panuse kogukonna koostöösse ja arengusse;

Aasta sporditegu – antakse isikule või organisatsioonile, kes on käesoleval aastal toonud vallale tuntust heade sportlike tulemuste või terviseedenduse ja sportlike eluviiside propageerimisega;

Aasta haridustegu – antakse isikule, asutusele või organisatsioonile, kelle töö ja eeskuju on käesoleval aastal oluliselt mõjutanud nii laste, noorte kui täiskasvanute kujunemist mitmekülgsest arenenud isiksuseks ja kes on märkimisväärselt panustanud õppimise ja õpetamise arendamisse;

Aasta tegu – antakse isikule, asutusele või organisatsioonile käesoleval aastal toimunud olulise tähtsusega ettevõtmise, sündmuse, arendustegevuse eest, mis on positiivselt mõjutanud valla arengut, toonud vallale tuntust ja kujundanud head mainet;

Ettepanekuid tunnustamiseks saavad esitada kõik Lääne-Nigula valla elanikud ja vallas tegutsevad juriidilised isikud. Volikogu kultuuri- ja spordikomisjon tutvub laekunud ettepanekutega ning vallavalitsus teeb lõpliku otsuse tunnustuste väljaandmiseks.

Valla kodulehelt www.laenenigula.ee on leitavad vastav blankett, ootame ettepanekuid kuni **15. detsembrini 2019** vallavalitsuse aadressil Haapsalu mnt 6, Taebla alevik või e-posti aadressile vv@laenenigula.ee.

Kesk-Rahnu kinnistu detailplaneeringu kehtestamine

Lääne-Nigula Vallavolikogu 17.10.2019 otsusega nr 57 kehtestati Kesk-Rahnu kinnistu detailplaneering asukohaga Dirhami külas / Derhamnis (katastritunnus 52001:001:0617, pindala 12927 m²).

Planeering näeb ette katastriüksuse jagamise kaheks elamumaa sihtotstarbega krundiks; kummalegi krundile ühe eluhoone ja ühe abihoone ehitusõiguse ning hoonestustingimused; ette on nähtud ühise puurkaevu rajamine ja kanalisatsioonilahenduse kinnised reoveemahutid; määratud on servituutide vajadus ning seatud keskkonnatingimused. Detailplaneering muudab Noarootsi valla üldplaneeringut. Keskkonnamõju strateegilise hindamise kohustus puudub.

Detailplaneeringu materjalidega on võimalik tutvuda <https://www.laenenigula.ee/noarootsi2>.

Nõval on nüüd Vaisi ja Nõmmemaa bussipeatustes päikesepaneeliga valgustid

Oktoobrikuu alguses paigaldati Nõva osavallas Vaisi ja Nõmmemaa bussipeatustesse päikesepaneeliga autonoomsed LED valgustid. Nõval varem päikesepaneeliga bussipeatuse valgusteid ei olnud.

Valgustid paigaldas Kaimelle OÜ.

Kaasava eelarve 2019. aasta objektid on valmis

Mikk Lõhmus
vallavanem

Viimased kolm kaasava eelarve objekt – väljõuseadmed Taebla ja Risti koolide juures ning discgolfrada Kullamaa paisjärv-puhkealal avati oktoobrikuus.

Peagi on käes aasta 2020 ning uute kaasava eelarve ettepanekute aeg.

Piltidel enim hääli saanud ettepanek – Palivere Lasteaia õuesõppe maja ja ning viimasena valminud objekt – Kullamaa discgolfi rada.

Palivere Lasteaia õuesõppe maja

Kullamaa paisjärv-puhkeala discgolfi rada, foto Taimo Lehtsalu

Ranniku matkarada on ametlikult avatud

Raina Jeeberg
arendusnõunik

Projekt „Hiking Route Along the Baltic Sea Coastline in Latvia – Estonia“ ehk eesti keeles lühidalt „Ranniku matkarada“ on lõpule jõudmas.

14. septembril avati ühise ligi 14 km pikkuse matkaga rada ametlikult. Matkarada ulatub Läti ja Leedu piirist Tallinnani ning on osa Euroopa pikamaarajast E9, mis algab São Vicente neemel Portugalis. Lätis on ta tuntud kui Jūrtaka ehk mereäärne rada, Eestisse jõudes saab nimeks Ranniku matkarada. Marsruudi kogupikkus on 1200 km (ca 1,5 miljonit sammu), millest 580 km on Lätis ja 620 km Eestis ning see on läbitav mõlemas suunas. Rada on märgitud looduses valge-sinine-valge markeeringuga puudel, kividel ja muudel loodusobjektidel või liiklusemärgidel, elektripostidel, sildade piiretel küldes ja linnades ning ka teeviidad. Rajal asuvad kõrgeimad punktid on Rannamõisa pank (35 m üle merepinna) ning Pakri tuletorni vaateplatvorm koos Pakri pangaga (ca 70 m üle merepinna).

Kogu matkarada on jagatud päevapikkusteks lõikudeks, millest igaüks jääb 11 - 26 km vahemikku. Raja läbimiseks on arvestatud ca 60 päeva, kuid kogenud matkajad võivad selle läbida ka lühema ajaga. Rajal saab näha > 500 erineva loodus-, ajaloo-

Ranniku matkarada..Österby sadam. Foto: M. Meister

Ranniku matkarada on ametlikult avatud
Foto Juris Smajlinskis

ja kultuurialast objekti. Rada hõlmab ka Eesti saari, nt Kihnu, Saaremaa, Muhu, Hiiumaa, Vormsi, Osmussaar.

Lätis kulgeb matkarada peamiselt mööda liivarandu, aga on ka kiviseid randu ning mereäärseid niite. Eestis kulgeb rada mööda merekallast ca 100 km ulatuses Haapsalu ja Tallinna vahel. Mujal (ca 500 km) saab rada läbida mööda rannikuäärseid radu, teid või mööda autotee serva, kuna rannikuala on keeruline, kinnikasvanud või erakätes.

Matkaraja kaardil on tähistatud nii majutuskohad kui kämpingud ning nende kontaktid. Samuti on märgitud toitlustuse pakkujad, enam kui 70 avalikku puhkekohta, kauplused ja muu matkajale oluline. Lääne-Nigula valda läbivad lõigud on vastavalt 49. – 53 päev: 49. Uuemõisa – Elbiku (36 km), 50. Österby – Riguldi (23 km), 51. Riguldi – Dihami (13 km), 52. Dirhamni – Nõva (16 km), 53. Nõva – Vihterpalu (23 km).

Lääne-Nigula vallas rajati projekti raames kaks puhkekohta ning paigaldati ka kuus infotahvli (Linnamäe teeristis, RMK Lepaauku parkimistasku, Nõva endise vallamaja vastas parklas, Spithami külas, Hara sadamas, Österby sadamas). Lisaks on paigaldamisel kaks välikäimlat puhkekohtade juurde.

Matkaraja loomise idee ei olnudki algusest peale, et inimesed peaksid seda läbi matkama terves ulatuses, vaid et igaüks saab valida endale meeldiva lõigu ja läbida seda endale sobival ajal ja seltskonnaga. Küll aga on juba ka neid, kes on raja terves pikkuses läbinud. Üheks selliseks ja teadaolevalt esimeseks matkajaks on Lovro Tocol Sloveeniast, kes just 2 päeva enne matkaraja ametlikku avamist lõpetas oma matka Leedu piiril. Rajal oli ta 14. juuli kuni 10. september. Lovro puhul ei ole teadmist nn professionaalse matkajaga, vaid rajale sattus ta uutmõtte tulumusena. Pärast matka läbimist kiidab Lovro RMK alasid Eestis, kuna ei ole paremat tunnet pärast 20-40 km läbimist, kui sihtkohas ootavad sind WC, grillimiskoht ja isegi kuivad puud kõigile tasuta kasutamiseks.

Soovitan ka teil minna ja oma ümbrust avastada. Miks mitte alustada ranniku matkaraja lõikudega, mis jäävad Lääne-Nigula valda ning juba seejärel jätkata kaugematega.

Kogu info ja materjalid matkaraja kohta leiad aadressilt:
<https://coastalhiking.eu/et>

Lumetõrje 2019-2020 talveperioodil

Olev Peetris
Teede- ja kommunaalnõunik

Lääne-Nigula valla territooriumil tegelevad lumetõrjega järgmised ettevõtted:

- Taebla alevik, Turvalepa, Nigula, Kadaripiku, Kedre, Leediküla, Pälli, Kirimäe, Nihka, Koela, Tagavere, Allikmaa küla ning üle viadukti olev osa Luigu külast ja Palivere alevik - OÜ Servik, juhataja Allan Kelder, telefon +372 504 0429 ja Marko Siilmann, telefon +372 5663 3519 ja Ivar Moroz telefon +372 5697 5216;
- Võntküla, Vidruka, Väänla, Luigu, Jalukse, Keedika, Seljaküla, Kirna ja Kaasiku kant – Osaiühing Pullmullikas, juhataja liige Hardi

- Rehkalt, telefon +372 515 8237;
- Saunja, Kärbla, Linnamäe, Salajõe, Ingküla, Niibi, Auaste, Uugla, Oru, Auaste, Vedra, Mõisaküla ja Soolu küla - OÜ Norwich Ehitus, juhataja liige Janek Loorens, telefon +372 5646 1410;
- Risti alevik, Kuke, Rehemäe, Jaakna, Rõuma, Piirsalu ja Kuijõe küla – OÜ Pumi, juhataja Anton Martin, telefon +372 511 0101;
- Nõva ja Variku kant – Kementrans OÜ, juhataja Tõnu Toime, telefon +372 506 1350;
- Martna-Oonga-Tammiku kant – OÜ Viljatar, juhataja Arvo Ninn, telefon +372 506 7521;
- Rõude – Kasari kant – Kesküla Põllumajandusühistu, juhataja Marge Kanna, telefon +372 5349 0867;

- Pürksi - Scoopman OÜ, telefon +372 5068 747;
- Sutlepa, Riguldi- Skywind OÜ, telefon +372 5698 7277;
- Nõmmküla - FIE Paul Pigul, telefon +372 5690 0750;
- Kullamaa osavald – Leonhard Weiss Viater Ehitus AS, telefon +372 51 11323.

Lumelükkamise põhimõtted on samad, mis varasemalt, teed peavad olema lahti lükatud iga majapidamise väravani, kuhu tehnikaga ligi pääseb. Lund hakatakse lükkama, kui lume paksus on 8 cm tänavatel ja 10 cm teedel. Koduõuesid ja krundi siseseid teid vald ei lükka. See on iga inimese ja lükkaja omavahelise kokkuleppe küsimus. Kortermajade kinnistud ja

kinnistusesed teed (majaesised) on ühistute või majavaldatare puhastada. Vallal ei ole midagi selle vastu, kui lükatakse hädasolijate õued lumest puhtaks. See saab olema aga teises järjekorras. Esmajärjekorras lükatakse lumest puhtaks koolibussi marsruut, bussipeatused, üldkasutatavad teed ja tänavad, üldkasutatavate hoonete juurdepääsud (koolid, lasteaiad, kauplused jne.)

Siinkohal palve maaomanikele. Kui Teie maad piirnevad teedega siis raiuge vähemalt 2 meetri laiuse, mõlemalt poolt teed, teeääred võsast ja puudest puhtaks. See on seadusest tulenev nõue ja teie kohustus. Kui tehnika ei mahu lund lükkama siis jääb lumi lükkamata.

Vallapoolsed koordinaatorid:

Endine Lääne-Nigula vald, teede- ja kommunaalnõunik Olev Peetris, telefon +372 504 9561;

Martna osavald, osavallavanem Janno Randmaa, telefon +372 5307 6824;

Nõva osavald, osavallavanem Aivi Heinleht, telefon +372 529 9364;

Noarootsi osavald, osavallavanem Aivo Hirno, telefon +372 509 6190;

Kullamaa osavald, majandusjuhataja Veiko Semilariski, telefon +372 5656 8373.

Raahe ja Lääne-Nigula kogudused tähistasid koostöö 30. aastat

Leevi Reinaru

Lääne-Nigula ja Noarootsi koguduste õpetaja
Misjonikeskuse juhataja

Siis kui sõprussidemed sündisid Lääne-Nigula ja Raahe kogudusega, olid hoopis teised ajad kui nüüd. Üha selgemaks muutus lootus, et olime vabaduse poole teel. Kogudus sattus täiesti uude olukorda. Enne oli kirik riigi vastane organisatsioon, nüüd aga rahva vabaduspüüdluse oluline koostööpartner. Tol ajal saadi kiriku dokumentidega tõestada oma endisi maaomandeid ja pärija õigusi. Kogudusse tuli pühapäevakooli ligi sada last ja tööd tuli teha viies erinevas grupis. Ristimiste ja leeris käijate arv ulatus aastast üle saja. Palju tööd ühiskonnas ja koguduse töös oli vaja ära teha, mis eelnevatel aastakümnetel olid kirikule keelatud. Sõpruskoguduste abil saime tuge eelkõige koolituste kaudu, et kuidas kogudus võiks töötada poliitiliselt vabas ühiskonnas.

Oli ka vaja kirikut ja pastoraati remontima asuda. Raahe koguduse suur panus on tänase päevani toimiv keskkütte süsteem, mille abil saame soojust pastoraati ja kirikusse. Ametialastele sidemetele lisaks sündisid palju

del perekondlikud sõprussidemed, mis tänase ni toimivad. Lääne-Nigula kihelkonna rahvas saab olla tänulik Raahe sõpradele pika ja sisuka koostöö eest. Kogudus on väike ja majanduslikud ressursid piiratud, seda suurem roll on inimvaral.

Selle kolmekümne aasta sisse mahub palju muudatusi. Mälestasime 20.10.19. tänujumalateenistusel neid, kes on igavikku lahkunud. Aastad on muutunud koostööpartnerite ringi. Raahe kogudusega on liidetud, seoses valdade liitumisega, seitse kogudust. See on kaasa toonud kolme meie praostkonna koguduse partnersuhte Raahega. Lääne-Nigula, Kullamaa ja Märjamaa on nüüd kõik sõpruskoguduseks Raahe kogudusele.

30. koostöö aastapäeva tähistasime pidulike koosviibimistega Märjamaal, Kullamaal ja Lääne-Nigulas. Nigula pastoraadis oli pärast jumalateenistust lõuna ja vestlusringid. Tegime erinevates töörühmades ülevaate koostöö aastatest, arutlesime hetke olukorda ja vaatasime lootusrikkalt tulevikku, ikka sõprussidemete edasi arendamiseks.

Vastastikku tänasime koostöö eest.

Järgmisel aastal kavatseme teha ka ülevaatliku piltidega raamatu nendest sisukatest koostöö aastatest ja teha ka vastu külaskäigu Raahesse.

Pildil Peka Kauppila ja Heikki Mutso, kes olid küttesüsteemi ehituse eestvedajad.

EELK Lääne-Nigula koguduses

Pühapäeval, 1. dets kl 12:00

I adventi kontsert jumalateenistus armulauaga, EZMA muusika-agentuuri lauljad ja muusikud, adventiküünla süütamine

Sõprussuhete 30. aastapäeva tähistati pidulikult ka Kullamaal

Ants Lipu

Kullamaa koguduse juhataja esimees

Kullamaa koguduse sõpruskoguduseks on olnud 30 aastat Pattijõe kogudus Soomes, mis täna on ühinenud Raahe kogudusega. Ümmarguse tähtpäeva puhul oli Kullamaa kogudusel rõõm Soome sõpru võõrustada.

19. oktoobril kell 11 toimus missa Kullamaa kirikus, millele järgnes pidulik lõunasöök koos pidupäevakõnedega kultuurimajas. Osalesid ka Kullamaa osavallavanem, Lääne-Nigula vallavanem ja volikogu esimees. Missal teenisid kaasa endine Pattijõe kirikuõpetaja Tapio Väino Hiltunen ja endine Kullamaa õpetaja Ants Leedjärv, kes on mõlemad olnud sõprussuhete alguse juures.

Järgmisel päeval saime Soome sõpradega kokku kitsamas ringis, kus saime meenutada koosolud aegu ja teha tulevikuplaane.

(Vasakul) Tapio Väino Hiltunen ja Ants Leedjärv lõikasid lahti juubelitordi. Raahe koguduse õpetaja Harri Joensuu tänas kauaaegseid sõprustööga seotud Kullamaa koguduse liikmeid.

Novembrikuus toimub Läänemaa elanikkonna tervisekäitumise uuring, mida viib läbi SA Läänemaa koostöös Tallinna Ülikooli Haapsalu kolledži tervisejuhi eriala III kursuse üliõpilastega. Uuringu eesmärgiks on saada teavet maakonna elanike tervisekäitumisest.

Elektroonilisele küsimustikule oodatakse vastama kõiki Läänemaa täiskasvanud elanikke. Ankeedi täitmine võtab aega umbes 15-25 minutit ning on vabatahtlik ja anonüümne. Väga oluline on vastata kõigile küsimustele, et tagada uurimistulemuste kvaliteet. Ootame aktiivset vastamist, et tulemuste põhjal kavandada õigeid programme ning sekkumisi ja kõik ikka meie endi tervise heaks!

Küsimustik asub veebiaadressil:
tinyurl.com/y2ejy557

Enampakkumistead

Lääne-Nigula Vallavalitsus võõrandab avalikul kirjalikul **Piirsalu külas asuva Kalmula kinnistu** registriosa nr.15856650 (44101:001:0539, sihtotstarve Elamumaa, pindala 9827 m²) <https://xgis.maaamet.ee/ky/44101:001:0539> alljärgnevatel tingimustel:

1. Vallavara alghind on 23000 (kakskümmend kolm tuhat) eurot.
2. Enampakkumise osalemistasu on 50 eurot. Tagatisraha ei määrata.
3. Kõik vara omandiõiguse üleminekuga seotud kulud kannab ostja;
4. Ostuhind tasutakse täies ulatuses enne vara üleandmist ostjale.
5. Ostjal ei tohi ostu-müügi lepingu sõlmimise hetkel olla Lääne-Nigula Vallavalitsuse ees võlgnevusi.

Pakkumine peab sisaldama:

- 1) täielikke andmeid pakkuja kohta (füüsilise isiku puhul nimi, isikukood või sünniaeg, elukoht ja aadress;
- 2) juriidilise isiku puhul nimi, registrikood ja asukoht) ja kontaktisiku sidevahendi numbrit;
- 3) nõusolekut osalemiseks enampakkumises esitada tingimustel;
- 4) kinnitust, et pakkuja on varaga tutvunud ja ei esita lepingu sõlmimisel ja selle järgselt pretensiooni või nõudeid;
- 5) dokumenti osavõttu tasumise kohta;
- 6) sõnade ja numbritega kirjutatud pakkumissummat;
- 7) pakkumise tegemise kuupäeva, esitaja allkirja, juriidilise isiku esindaja puhul volikirja.

Kirjalikul enampakkumisel osalemiseks tuleb Lääne-Nigula Vallavalitsusele esitada pakkumine kinnises ümbrikus, millele on märgitud enampakkumisele pandud objekti nimetus ja asukoht.

Pakkumiste esitamise tähtaeg on **01.12.2019 kell 12.00**. Pakkumised esitada Lääne-Nigula Vallavalitsusele, Haapsalu mnt 6, Taebla alevik, Lääne-Nigula vald.

Täpsem info ehitus- ja planeerimisosakonna juhataja Heikki Salm (tel 51910518, e-post heikki.salm@laanenigula.ee).

Lääne-Nigula Vallavalitsus võõrandab avalikul kirjalikul enampakkumisel **Lääne-Nigula vallas, Kasari külas asuva Kesküla tee 4-4 korterimandi** (registriosa nr 2653232, 41,4m²) Korteri on kasutuseta ja vajab remonti. Pakkumise alghind on **350 eurot**.

Pakkumised esitada vastavalt protseduurireeglitele kinnises ümbrikus, millele on märgitud märksõna „Kesküla tee 4-4“, hiljemalt **15.11.19 kl 11.00** Martna Osavallavalitsusse aadressil Martna, Lääne-Nigula vald, 90601 Läänemaa. Pakkumise reeglitega saab tutvuda ja pakkumise esitamise vormi leiab Lääne-Nigula Vallavalitsuse kodulehelt www.laanenigula.ee.

Lisainfo saamiseks pöörduda halduri Enno Heinaste poole telefonil 4725047 või e-posti teel enno.heinaste@laanenigula.ee tööpäeviti kell 09.00-15.30.

Vallavanema vastuvõtuajad detsembris

2.12 kell 14.00 Paliveres
9.12 kell 14.00 Ristil
16.12 kell 14.00 Linnamäel
27.12 kell 14.00 Taeblass

Vastuvõtuks registreeri eelnevalt e-postiteel mikk.lohmus@laanenigula.ee või telefonil 511 9343

Ostame kasvavat metsa, põllumaad ja metsakinnistuid hinnaga kuni 10 000 eurot/ha. Kinnistud võivad olla tehtud raietega või asetseda piiranguvõõndis. Tel: 56 111 900

Ettevõtlikkusega täidetud õppeaasta Noarootsi koolis ja lasteaias

Noarootsi poolsaarel Pürksis asuvas Noarootsi Koolis alustas kooliaastat 95 õpilast, lastaiaas käib 25 last. Koolis on tööd alustanud 12 huviringi, kuid mitmed õpilased jõuavad sõita mitu korda nädalas huvikoolidesse Haapsalus; lasteaia alustas tööd robotikaring.

Oleme Ettevõtliku kooli haridusprogrammiga liitunud kool ja lasteaed. Selle programmi rakendamiseks oleme kavandanud alanud õppeaastas senisest enam projektõpet, tsükliõpet ja paaristunde.

Hästi on projektõppe olemuse lahti kirjutanud Tallinna Ülikooli õppejõud Mart Laanpere ja Kaia Pata: *Projektõpe on õppekavaga seotud eesmärgistatud õppimine õpiprojektide elluviimise kaudu. Projektõppes osaleb kogu klass ja selle eesmärk on omandada teadmisi ja oskusi aktiivsel ning sisemiselt motiveeritud kujul. Seega on tegemist koolitöö raames tehtavate õpitegevustega, mis viiakse läbi erinevaid õppeaineid lõimides.*

25. septembril, ülemaailmsel koristus-talgute päeval toimus meie koolis 6.-9. klassidele teistmoodi õppepäev, millesse põimitud keskkonnareostuse ning jäätmekäitlusega seotud teemad. Samuti tutvuti Dirhamis asuvate ettevõtete ja ning tehti ka päris tööd – puhastati hektari suurune ala võsast, et merele paistaksid välja liitsihi märgid. Sellel eelnes „kuiv treening“ koolmajas, kus klassid pidid „prügi sorteerima“: lipikutele olid kirjutatud igapäevase olmeprügi nimetused ja need tuli sorteerida õigetesse konteineritesse. Sellega tuldi hästi toime ning kõik oskasid ka põhjendada, miks nad ühe või teise jäätme just sinna prügikasti panid. Dirhamis viis kohalik ettevõtja Mart Vahtel õpilased liitsihile, kus asusid kaks meremärki. Nüüd tuli saed kätte võtta, töökindad kätte tõmmata ja üheskoos tööle asuda. Ilm oli ilus ning töö läks kiiresti. Varsti oli hektarine ala võsast puhtaks tehtud ning ka kokku tassitud. Selle käigus avas-

Ettevõtlik 1. klass

tasid õpilased metsa alt ka prügi, mis siis üheskoos sealt välja toodi, sorteeriti ning prügikottidesse ladustati. Töö käigus said paljud lapsed teada, millised seemned kasvavad metsa all; milliseid puid või põõsaid nad saagisid ning mispärast nad seda tegid. Õpilaskodu poisid korjasid seeni ning lubasid nendest õpilaskodu köögis endale süüa teha. Koos õpetajatega kontrolliti ka seemned üle, et nende seas midagi mürgist ei ole. Töö lõppedes olid käisaaed kolitud poiste käest tüdrukute kätte ning nii mõnigi tüdruk uhkustas, et ta oskab nüüd ka saagida. Mõni laps meie seast sai aga esimest korda oma kätega pohli korjata ja süüa ning oli paras töö, et teda metsa alt jälle töö juurde meelitada. Pärast tööd pöördusime sadamasse, kus ootas kooli söökla poolt kaasa pandud seljanka ning kohalik ettevõtte kosti-talgulisi suitsuahvena, kuumsuitsulõhe salati, koduse sooja leiva ning kuumat teed. See kõik maitses hästi. Kui kõht täis, korraldasid loodus-ainete õpetajad õpilastele keskkon- nateemalise viktoriini. Küsimused ei olnud võetud õpikust, vaid pigem

igapäevasest elust ja meediast ning selgitasid välja, kui palju me üldse keskkonnaprobleemidega kursis ollakse. Päeva lõpetati Dirhami sadama kalu- ritemaja tutvustamisega. Mart Vahtel rääkis, kes seda maja kasutavad. Saadi teada, et sinna võivad minna kõik sadamasse tulevad kalurid ning ka teised inimesed. Samas majas asus ka majutus, söögikoht ning kalatsehh. Samas ruumis oli üleval Lääne- maa juurtega loodusfotograafi Arvo Pajula Dirhami-teemaline näi- tus sealsest loodusest ja lindudest. Aitäh õpetajatele – peakorraldaja Tiina Järv, loodusainete õpetaja Krista Matsik, klassijuhatajad Endla Kersman ja Teet Niin.

17. oktoobril võtsid õpetajad ja õpilase- esinduse liikmed Paides ettevõtlike koolide haridusfestivalil osa töö- tubadest, kus fookus oli õpetajalt õpetaja- le kogemuste jagamisel, ja elasid kaasa koolidele-lasteaedadele, kes tut- vustasid oma vahvaid õppeprojekte. Noarootsi Koolis oli sel päeval projek- tipäev „Olen ettevõtlik“, mida viisid

lisaks ühele õpetajale läbi vabatahtli- kud lapsevanemad. Projekt koosnes ettevalmistusest ja selge eesmärgi sõnastamisest, kuhu tuleb välja jõu- da. Osalejatele jagati kindlad rollid, et koostöö ladusasti kulgeks. Kui te- gevused tehtud, arutleti, kuidas läks, mida tegemiste käigus õpiti ja kuivõrd eesmärgid täitsid.

1. klass valmistas toorõunamah- la, tehes läbi kogu protsessi alates õunte korjamisest puu alt ja nende pesemisest kuni mahla pakendamise ja kaubanduslikuks kujundamise- ni. Mahlategu käisid uudistamas ka lasteaialapsed. Juhendajate rollis olid lapsevanemad Eva Rahv ja Maire Uusen 2. ja 3. klass koostasid ettevõtlusplaani; ideerünnakuna genereeriti ideid, kuidas Pürksi paremaks muuta. Ühe grupi idee «Laste köök» mõeldi läbi teostuse ja tulemuseni jõudmise tasandil. Lapsed tahavad võimalust koolis ise süüa valmistada. Teine grupp «Pürksi kau- bamaja» otsustas idee elluviimiseks raha koguda ja sealt arenes välja idee osaleda Pürksi laadal. Leiti müügi- artiklid, esinejad ja atraktsioonid. Iga laps võitis vastutuse mingi osa eest. Koostati tegevusplaanid ideede elluviimiseks. Juhendasid lapsevanemad Kaie Visnap ja Merilin Kaustel-Lehemets. 4.-5. klassis toimus erinevate õp- peainetega seostatult projekt „Õun“, millele eelnes uurimistöö. Retseptid ei pärinenud kokaraamatutest, vaid koguti intervjuude käigus koduselt nais- perelt; muuhulgas täpsustati küsitluste teel ka, kelle koduaia mis sorti õuna- puud kasvavad. Uurimistöö tulemused tuli teistele kuulajatele ette kanda. Lõpptulemusena valmis maitsev õuna- kook, millest jätkus projektis osalejatele ja 1. klassile pakkumiseks, valmisid luuletused õuntest ja käsitööna õuna- kujulised salvrahihoidjad, mis praegugi palmisaalis vaatamiseks väljas. Projek- tijuht oli õpetaja Katrin Otsa. 6.-7. klass said projekti käigus kogeda, millised etapid on vaja läbida, et üks toode saaks valmis – ideest, erinevatest

materjalidest ja nende kokku sobitamise võimalustest, kliendi profiili loomi- sest ja ajakava koostamisest, meeskon- natöös rollide jagamisest ja koostööst toote reklaamimiseni. Suurimaks välja- kutseks kujunes ajagraafikust kinni pi- damine, kuid noored said hästi hak- kama. Juhendajad olid lapsevanemad Ebekai Härm ja Kristina Kivi.

8.-9. klassi tegevused toimusid sel päeval ettevõtlusõppe kursuse raames. Saadi teada, kuidas üks ettevõtte toi- mib, millised ettevõtlusvormid on üldse olemas ja mis roll on ettevõtlu- sel ühiskonnas. Teoreetilise kursuse raames valmistuti ettevõtte külas- tuseks ja teemadeks, mida seal on vaja uurida. Vaatluspraktika toimus Kek- kilä turbatehases, kus uurimist vajavad küsimused said vastused. Tulemust esitleti gümnaasiumi ettevõtluse va- likaine õpilastele ja tehti ka meeskon- natöö analüüs. Aitäh, OÜ Kekkilä Eesti (Niibi tehase)! Ettevõtlusõpet viib läbi lapsevanem Viktoria Mitman.

Lasteaed korraldas sügisnäituse, kus eksponaadid valmisid lapse ja lapse- vanema koos tegutsedes. Vahvaks kuju- nes õuesõppe päev, kus planeeritud tege- vusi ei takistanud ka kogu päeva sadanud paduvihm – vastupidi, looduse õppi- mine vihmas andis täitsa uue kogemuse. Kaks korda kuus käiakse savikojas, kus laste loovus saab savikujukestesse voo- litud ja seda tänu heale partnerile MTÜ Tervem Noarootsi. Põnevust pakkus õppepäev, mille viisid läbi politsei ja päästeteenistuse Nõva komando, lapsed said tutvuda tehnikaga ja kuulda, kuidas päästeteenistus töötab. Õppeaasta jooksul on ees ootamas veel mitu põnevat projektipäeva. Tegusad õpilased, loomingulised õpetajad, head partnerid ja tegusad lapsevanemad on väga tähtis ressurs, et saaksime oma planeeritud ideedega edasi liikuda. Aitäh teile!!!

Mare Tereping, koolijuht
Triin Tõuts, 7. klassi õpilane

Noarootsi Gümnaasiumi 12-ndikud Paliveres discgolfi mängimas

Kaheteistkümnendatele klassidele traditsiooniliselt käis 28. lend krõbedal sügispäeval 29.10 mängimas discgolfi. See oli hea vaheldus tavapärasele ke- halise tundidele. Paljud õpilased olid ka varem oma oskusi proovile pannud, kuid mõnele oli kogemus esmakordne. Esikohad üheksa korviga Palivere Dis- colfi rajal pälvisid neiudest Eleri Transtok 47 punktiga, Eli Mitman 52 punktiga ja Irmeli Jasson 53 punktiga. Noormeeste arvestuses sai kõrgeima tulemuse meie oma lennu professionaal Kasper Pisa 30 punktiga. Talle järgnesid Karl Gregori Tarvis 33 punktiga ja Markus Veem 37 punktiga.

Tekst: Iris Johanna Kreen

12. klasside discgolfvõistlus

Lõikuspidu

Ülle Schönberg
Noarootsi osavalla kultuurijuht

12. oktoobril peeti Noarootsis vana hea kolhoosiaja vaimus rahvarohke lõikuspidu. Pika laua taga tähistati saagikoristust ja avaldati tänu põl- lumeestele ja karjakasvatajatele. Pi- dulaualt ei puudunud sült ja heerin- gas, kohalikult põllumehelt saadud aedoad ning Nõva Break OÜ poolt küpsetatud rukkileib.

Lisaks kohalikele oli rahvast kokku tulnud Nõvalt, Linnamäelt, Taeblast, Tallinnast, Haapsalust ja Järvamaalt.

Esinesid kohalikud taidlejad ja küla- lised Tallinnast. Tantsuks mängis „Nedsaja Küla Bänd“ Setumaalt.

Lõikuspeo populaarsus näitas, et kui- gi kolhoosiaeg on möödanik, võib väikese uuenduskuuri läbi teinud tolleaegseid rahvapidusid lugeda hittsündmusteks, mis rahvast ühen- dab. Iga kogukonna väärtus on tema inimesed ning traditsioonide tähtsus maaelu edendamisel ja väärtustami- sel.

Lõikuspidu Noarootsis toetas Eesti Kultuurkapital.

Lõikuspidu 2019

Noarootsi raamatukogust

Sügis on täies hoos ning lugejad on leidnud tee tagasi raamatukokku. Siin kohal väike teade neile, kes raamatu- kokku mingil põhjusel veel jõudnud ei ole.

Lääne Elus ilmus artikkel, kus kirju- tati sellest, et Haapsalu raamatukogu hakkab pakkuma uut teenust: nimelt raamatuid koju viima neile, kes min- gil põhjusel seda teha ei saa. Kodu- teenust on raamatukogud pakkunud juba varem. Kui kellelgi on vajadus (meie vallas või Noarootsi osaval- las) sellise teenuse vastu siis tuleks helistada Noarootsi raamatukokku telefonil 4724357 või rääkida sot- siaaltöötajaga, kes raamatud ka koha- le toimetab.

Serli Heeringas
Noarootsi raamatukogu

Raamatukogu avatud
E, T, N 9.00 – 17.30
R 9.00 – 14.00
tel: 4724357
noarootsi.raamatukogu
@laanenigula.ee
Sutlepa haruraamatukogu
avatud: K 14.00 – 17.00
tel: 4793 560
noarootsi.raamatukogu
@laanenigula.ee

Tänane Tobiase park Kullamaal

Katrin Viks

Kullamaa osavallavanem

Tänane Tobiase pargiala kuulus algselt Kullamaa kirikumõisale (kogudusele). 1925.a. moodustatud Kullamaa Organisatsioonide Liidu (Kullamaa Põllumeeste Selts, Kullamaa Muusika Selts, Kullamaa Haridusselts) ettepanekul alustati tänasele Tobiase pargi-alale Vabadussõjas langenute ausamba rajamist. Ausammas avati 11. juunil 1926.a. Sama aasta sügisel alustati haljastuse ja pargi rajamisega, mida juhtis nimekas õunasortide aretaja Aleksander Siimon. Ausamba aed (nagu teda rahvas nimetas) oli kolmnurkse kujuga. Lõunast-põhjust piiratud madala kuusehekiga. Siseala kaunistati avarate lillepeenardega ja ääristati valgete pargipinkidega. 1932.a. septembris istutas Ausamba aeda Eesti Vabariigi Riigivanem Jaan Teemant mälestustamme. Tamm on tänaseni pargis säilinud. Vene Nõukogude okupatsioonivõimud õhkasiid Kullamaa Vabadussamba 26. augustil 1945. Kogu Ausamba aed jäi aastakümneteks unarusse ja hooldamata. Kuuskedega ääristatud hekki ei püüdnud, lillepeenrad hävisid, pingid lõhuti. Aastakümnete jooksul on pargialale kasvanud stiihiliselt suvalised puud. Rudolf Tobiase 100-ks sünniaastapäevaks avati Vabadussõja ausamba kohale helilooja mälestuskivi. 2013 avati Tobiase kivi kõrval helilooja graniidist mälestuspink. Reformatsiooni 100-l aastapäeval istutati samale alale õunapuu ja avati graniidist infokivi.

Oleme alustanud Tobiase pargi korrastamise eeltöödega. Võtnud maha ohtlikud ja haiged kuused ja alustanud eskiisprojekti tellimist, et Kullamaa külakeskus saaks kaunilt kujundatud pargiala ja rikkaliku kultuuripärandi.

Sporditegevuse toetused uuel aastal

Varje Paaliste, Kultuuri- ja spordinõunik

Uuest aastast hakkab kogu Lääne-Nigula vallas kehtima ühtne sporditegevuse rahastamise kord. Spordi- ja liikumisharrastuse edendamiseks on kolme liiki toetusi: spordiürituse korraldamise toetus, spordiklubi tegevustoetus ja saavutusspordi toetus.

Spordiürituste korraldamise toetuse taotluste esitamiseks kuulutab vallavalitsus välja taotlusvoorud vähemalt kahel korral aastas, kevadel ja sügisel. Sellest teavitatakse eelnevalt valla lehes ja veebilehel.

Spordiürituse korraldamise toetust võivad taotleda seltsingud, mittetulundusühingud, maakondlik spordiliit ja spordiala liidud, kui nende põhikirjaline või seltsingulepinguline tegevus on spordi arendamine. Toetust antakse vallas toimuvate spordi- ja liikumisharrastuse ürituste ning võistluste korraldamiseks.

Spordiklubide tegevustoetust saavad taotleda need spordiklubid, kelle tegevuskohaks spordiregistris on Lääne-Nigula vald. Toetuse suurus arvestatakse spordiklubis tegutsevate treeningrühmade arvu, juhendajate, treenerite kvalifikatsiooni ja treeningrühmade vanuselise koosseisu järgi. Laste ja noorte treeninggrupid ning kutse kvalifikatsiooniga treeneriga treeninggrupid saavad suurema toetuse.

Tegevustoetus on mõeldud treeningtegevuse korraldamiseks, spordiinventari soetamiseks, projektide omafinantseeringuks ja muudeks sporditegevuse läbiviimiseks vajalikeks kulutusteks.

Saavutusspordi toetus on sportlase või võistkonna ettevalmistamiseks ja spordimeisterlikkuse tõstmiseks, et võistelda edukalt Eesti meistrivõistlustel või rahvusvahelistel tiitlivõistlustel. Toetust võib maksta sportlasele, kes elab rahvastikuregistri andmetel Lääne-Nigula vallas või võistkonnale, kes esindab valda või vallas asuvat kooli.

Lisaks eelnevale saavad selle toetuse liigi alt koolid taotleda toetust Eesti Koolispordi Liidu poolt korraldatud võistluste transpordi- ja teiste osalemiskulude katteks, kui võistlused toimuvad väljaspool Lääne maakonda.

NB! 2020. aasta spordiklubide tegevustoetuse taotluste esitamise tähtaeg on 1. detsember 2019! Taotluse blankett ja taotlemiseks vajalik täpsem info on leitav valla kodulehelt: www.laenenigula.ee Lisaks jagab teavet kultuuri- ja spordinõunik, varje.paaliste@laenenigula.ee, tel 56469191.

Martna laulukoor

Küllike Valk, *Martna kirikuõpetaja*

Martna koguduselaulukoor asutati 2000. aastal. Koori on läbi aegade juhtinud koguduse organistid Tiina Kivastik, Eneken Viitmaa, Lia Salumäe. 2018. aastast on koori juhtimise ja juhendamise võtnud enda peale Piret Leiuraa. Koori repertuaaris on nii vaimulikud koorilaulud, koraalid kui ka kaasaegsemad vaimulikud laulud ning meeleolukad seltskonnalaulud. Laulukoor ootab enda hulka uusi lauljaid kõikidesse häälerühmadesse. Kooris on praegu toredad heledad sopranid, tasakaalustavad aldid

Koolipsühholoogi veerg

Kärt Lusmägi
koolipsühholoog

Lapsevanema roll on vastutusrikas ja väljakutsete rohke

Lapse sünniga ei anta ju haiglast kaasa manuaali, kuidas temaga toimetada. Me teeme asju nii hästi kui oskame, vastavalt sellele, milline on meie kogemus ja kui palju me oleme valmis pingutama. Iga lapsevanem on tabanud end olukorrast, kus tekib mõte: *minu mõistus on otsas*. See tunne on normaalne. See ei tähenda, et olete lapsevanemana läbi kukkunud. Te ei ole üksi. Kõik lapsevanemad on end sellisest olukorrast leidnud.

Lapsevanemad, kes rasketel hetkedel abi ja tuge otsivad, on julged, targad ja vastutustundlikud. Läbikukkumise, ebakindluse ja nõutuse tunne on äärmiselt ebameeldiv. Sellest veel raskem on sellisel hetkel seda kellelegi kolmandale tunnistada. Olgu selleks sõber, sugulane, spetsialist või Google'i otsingumootor. Kõige raskem on muuta ennast.

Kui lapsevanemal on mure, kas siis peab pöörduma kohe spetsialisti poole? Kui suur mure on üldse „piisavalt” suur, äkki mind saadetakse ukse pealt tagasi või suisa pahandatakse minuga?

Vastus esimesele küsimusele, ei pea pöörduma kohe spetsialisti poole, on täiesti normaalne kui küsite nõu oma lähedaste, sõprade või teiste sarnases olukorras olnud inimeste käest. Kui on mure, on see juba piisav põhjus nõu küsimiseks. Lisaks on väiksemaid muresid hulga lihtsam lahendada kui suuri. Tavaliselt on nii, et kui mure on selline, mis ära ei kao, kipub ta aja jooksul lumepallina suuremaks ja suuremaks paisuma. Lisaks hakkavad ühele murele lisanduma teised. Lõpuks on see rägastik väga suur.

Koolipsühholoog näeb laste ja lapsevanemate muresid veidi erineva pilguga. Põhjuseks see, et on aspekte ja tahke, millele lapsevanem ei ole pidanud kunagi mõtlema. Koolipsühholoog saab olla kompassiks, et anda suund ja võimalus näha mingeid asju erinevatest vaatenurkadest, mõista oma lapse käitumist.

Toon illustreerimiseks ühe näite, kuidas võib koolipsühholoogi töö välja näha.

ning mõnused madalad baritonid. Kollektiiv on lustlik ja kokkuhoidev. Laulukoori proovid toimuvad teisipäeviti kell 18 Martna kogudusemajas.

Laulukoori esinemisi on võimalik sellel aastal veel nautida 9. ja 10. novembril Marttilas (Soomes), 1. detsembril kell 13 Martna kirikus, kell 15 Oru hooldekodus, kell 18 Rõude külamajas; 24. detsembril kell 13 taas Martna kirikus jõululaulpäeva jumalateenistusel.

Astuge aga julgelt juurde ja saage laulurõõmust osa!

Rannarahva segakoori tutvustus

Maire Uusen
koori liige

Rannarahva segakoor on kokku kutsutud entusiastlike lauluhuviliste poolt käesoleva aasta sügisel.

Hetkel on kooris umbkaudu 15 liiget ning kuna oleme alles lühikest aega koos käinud, siis repertuaari valik on kujunemisejärgus ja koori suuna osas on võimalik kaasa rääkida kõigil lauljatel.

Lauljaid käib kooris nii Noarootsist, Nõvalt kui Haapsalust. Meie dirigent, Danguole Tamberg, on koorijuhina pühendunud, hoolikas ning loominguline ning oma positiivsusega oskab lauljatesse süstida rõõmsat meelt ning tahet laulda.

Alustava koorina ootame oma seltskonda ka uusi liikmeid, nii mehi kui naisi. Tulge laulma, sest laul muudab meid õnnelikumaks ning teeb hinge vabaks!

Lauluproovid toimuvad Sutlepa Vabaajakeskuses 1 kord nädalas.

Huvi korral võtke ühendust Danguolega – 5666 0184

kooliga koostööd, et lapse lugemisoskus areneks. Huvi suurendamiseks kasutada erinevaid nippe (näiteks lugeda kordamööda, lugeda lapsele ette, kasutada abivahendeid, näiteks joonlauda, sõrme järje hoidmiseks jne).

Õpetaja roll: kiita last pingutamise eest. Võimalusel tunnis mitte last teiste ees lugema panna (lapsed ei ole rumalad, ta saab ise väga hästi aru, et loeb teistest kehvemini ja tunneb häbitunnet). Kohtuda õpilasega eraldi ja teha need asjad, mida hetkel teiste ees ei saa teha, eraldi. Näiteks on lapsel lihtsam lugeda oma koolitükk õpetajale ette nii, et ta on klassiruumis õpetajaga kahekesi.

Psühholoogi roll – lugemisega seotud motiivatsiooni tõstmine, tugevate tunnetega toimetulekunippide õpetamine. Selleks, et motiivatsiooni tõsta, on erinevaid võimalusi, mille kirjeldamine siin läheks liiga pikaks. Tugevate tunnetega on võimalik toime tulla erinevatel viisidel. Oskus, mis õpilasel sel hetkel oli, oli vägivallatsemise. On olemas ka teisi viise, kuidas tugevate tunnetega toime tulla. Neid tuleb õppida ja harjutada. Sest nagu eelpool mainitud, harjutamine teeb meistriks. Selleks, et midagi kasutada, peab seda hästi oskama. Et näiteks autoga sõita, tuleb ka kõigepealt autokoolis käia ja reaalset sõitma õppida. Selline olukord, kus keegi annab raamatu lugemiseks ja ütleb, et hakka nüüd sõitma, lihtsalt ei tööta. Koostöö lapsevanema ja kooliga on väga tähtis.

Teised tugispetsialistid, nagu sotsiaalpedagoog, eripedagoog ja logopeed, vastavalt sellele, millises koolis mis tugi tagatud on, mängivad sellise juhtumi juures samuti väga olulist rolli. Missugust? Ega enne ei tea kui ei küsi. Antud juhtumi juures oli neist väga palju kasu.

Kas Te oleksite ise selle peale tulnud, et kõige tähtsaim asi, mis sellise juhtumi puhul teha, on lugemine? Kas Te oleksite pidanud ise lahenduseni jõudma? Arvatavasti mitte. Sellepärast ongi koostöö oluline.

Soovin kõikidele lapsevanematele edu ja julgust küsida nõu ja abi.

Lahendus

Lapsevanema roll – piirata ekraaniaega. Teha

Rõude
Külamaja
16. november
2019
kell 13.00
PILET 5.-

Piirsalu
Rahvamaja
16. november
2019
kell 17.00
PILET 5.-

**VÕÕRAS
MEES
MAJAS.**

Autor
Küllike Veede

Lavastanud: Urve Sepp

Valgus ja heli: Ivar Viil

Mängivad:
Rait Goidin, Marko Maaste, Ivar Viil
Eine Järmut, Helje Basihhina, Helle
Maidla, Urve Sepp

EHL EESTI HARRASTUSTEATRIT LIIIT
ESTONIAN AMATEUR THEATRE ASSOCIATION

Võimalus kasutada Ristilt Piirsallu ja tagasisõidu bussi (2 eur).
Soovijatel teatada Marjele, tel. 5344 8042

25.-26. JAANUAR 2020 JOOGAPÄEVAD NOAROOTSI

Oodatud on juba varem joogaga tutvust teinud osalejad kui ka täitsa algajad huvilised, kohalikud soovijad ja kaugemad külalised. Ühtegi eeldust osalemiseks vaja ei ole.

LAUPÄEV

9:30 – 11:00 kundalini jooga ja meditatsioon
11:00 – 11:30 hiline hommikusöök
11:30 – 13:30 talvine näohooldus (kosmeetik Maris Narruss, LUMI looduskosmeetika Helen Hirv)
13:30 – 15:00 kundalini jooga ja meditatsioon
15:00 – 16:00 lõunasöök
16:00 – 17:30 liikumismäng spordisaalis „tänavareket“
17:30 – 19:00 kundalini jooga ja meditatsioon
19:00 – 20:00 õhtusöök
20:00 – 22:00 taimeteerännak (Maret Allikas)
23:00 – 04:00 gongijõõ (Vilmar Schiff)

04:00 – 08:00 vaikne uneaeg
Kui sa soovid laagris osaleda aga ei soovi olla gongijõõ, siis majutust pakub Paslepa Mõis.

PÜHAPÄEV

8:30 – 9:30 jooga (shakti) venitused ja meditatsioon
9:30 – 10:30 hommikusöök
10:30 – 12:30 aastakaart 2020
12:30 – 14:00 kundalini jooga ja meditatsioon
14:00 – 14:30 lõunasöök ja laagri lõpetamine

LAAGRI HIND

Laagrist osavõtutasu 2 päeva 75€
Laagrist osavõtutasu 1 päev, laupäev+gongijõõ 50€
Laagrist osavõtutasu 1 päev, pühapäev 25€
1 joogatunnis/töötoas osalemistasu 5€
Ainult gongijõöst osavõtutasu 10€
Noortele kuni 18a. joogatunnist osavõtutasu 2€, gongijõõ 5€
Rohkem infot: Kaili Leht/5102502/
kailileht@hotmail.com/www.siriatiima.ee

Martna Garaaz OÜ pakub soodsa hinnaga talverehve!!!

Hankook I Pike RS2 W429 naastrehv
185/65R14-55 eurot tk
195/65R15-57 eurot tk
205/55R16-72 eurot tk
225/45R17-108 eurot tk
225/40R18-127 eurot tk

Hankook Winter i cept IZ2 W616 lamell
185/65R14-48 eurot tk
195/65R15-49 eurot tk
205/55R16-70 eurot tk
225/45R17-102 eurot tk
225/40R18-122 eurot tk

Winter i Pike RS2 W429

Rehvid kohe kohapeal olemas. Asume Martnas.
Kontakt 56211069 või garaaz@martna.com
Hoia meie tegemistel silm peal ka Facebookis.

Venemaal toodetud Cordiant rehvid.

Seadaval ka teiste tootjate rehvid ja rehvimõõdud

Hea hind

Cordiant Snow Cross naastrehvid
185/65R14-45 eurot tk
195/65R15-50 eurot tk
205/55R16-58 eurot tk
225/45R17-85 eurot tk

Cordiant Winter Drive lamellrehvid
185/65R14-40 eurot tk
195/65R15-45 eurot tk
205/55R16-50 eurot tk

Oru Hooldekodu suvised tegemised

Aili Nõupuu, Oru Hooldekodu direktor

Peagi on käes talveaeg ja Oru Hooldekodus võime rahulolu südames vaadata tagasi selle suve tegemistele.

Esimene ja traditsiooniline on tore lõkete, jaaniusside ja sõnajalaõite päev. Meie jaanipidustused olid vorsti- ja lõkkehõngulised. Millegipärast on ikka nii, et just elava tule peal õues valminud vorstid maitsevad kõige paremini. Lisaks toredale seltskonnale olime tänulikud selle imeilusa jaaniõhtu kuiva ja päikeseline ilma üle. Juulis veetsime ühe vahva päeva Läänemaal seigeldes. Meie väljasõidule tulid kõik, kelle tervis lubas ja tahtsid. Kuna iga endast lugupidav läänlane peaks ikka meie ainsa rongiga ühe sõidu tegema, algas meie väljasõit huvisõidurongiga „Peetrike“. Tegime meie armsale Haapsalu linnale tiiru peale ja leidsime, et linnas on veel avastamist küll! Peale rongisõitu külastasime Rannarootsi muuseumi, kus muuseumi juht Ülo Kalm rääkis meile rannarootslaste ajaloost ja tegemistest. Tundub lausa uskumatu, milline pärand on igas kohas, kus me liigume ja käime. Kõige viimaseks jäigi kirss tordi peal ehk Peraküla rand, milleni sõit sai peale Rannarootsi Muuseumi külastust hoopis teise, palju sügavama ja teadlikuma tähenduse. Rannas lasime head maitsta maistval toidul, imetlesime vaadet ja nautisime mõnusat merebriisi. Öhtul naasime koju kergema südame, täis kõhu ja mälestusi täis meeltega. Aitäh, kallid kaasteelised!

Kindlasti ei saa mainimata jätta juba teist korda toimuvat Linnamäe kontsertide päeva 3. augustil, seda enam, et hingepaitav muusika tuli ju koju kätte. Räägu mõisapargis toimus selle päeva esimene kontsert „Vahvad variatsioonid tšellole ja akordionile“ koos Andreas Lend'i ja Allan Jakob'iga. Nende kahe esituses oli kavas populaarne klassika. Elav muusika ja hommikukohv, mida veel võiks hing soovida! Kontsertide päev jätkus veel viie kontserdiga Linnamäe eri paigas, nii et oma maitsele sobiva leidis kindlasti iga muusikasõber.

Oleme rahul, et planeeritud ettevõtmised korda on läinud ja ootame uusi huvitavaid sündmusi, mis meie meele rõõmsaks teevad ja mälestuste keele ühe pärli juurde lisavad.

Olge hoiatud ja ärge unustage oma lähedasi!

Haapsalu
Kutsehariduskeskus

TALVINE VASTUVÕTT
alates 1. novembrist

Erialad täiskasvanud õppijale tasuta ja tsükliõppes:

- Kalkatuse ehitaja 1a
- Plaatija 0,5a
- Tegevusjuhendaja 1a
- Bürootöötaja 1a UUS!
- Puittoodete tehnoloog 1a UUS!
- Silmuskuduja 1a tase 5 UUS!
- Majutustettevõtte juhtimine 0,5a

Töökohapõhises õppes koostöös ettevõtetega:

- Abikokk 1a
- Puhastusteenindaja 0,5a
- Toitlustuskorraldus 1a

Õppetöö algus
jaanuar - veebruar 2020

**Täpsem info: telefon 6661751,
e-post vastuvott@hkhk.edu.ee**

HKHK - Hea Kool, Hea Kutse!

**LÄÄNEMAA LAHTISED
MEISTRIVÕISTLUSED 2019**

KREEKA-ROOMA JA NAISTEMAADLUSES

23. NOVEMBER KELL 12:00
MARTNA KAARHALLIS, LÄÄNE-NIGULA VALLAS

Tule kaasa elama!

VÕISTLEJATE KAALUMINE KELL 10:30-11:00

LISAINFO TELEFONIL +372 56484834

16 nov

Marko Matvere ja Peep Raun

Roosta Puhkekülas www.roosta.ee | 525 6699

30 nov

C-JAM

PILETILEVI

Eesti Muusika-ja Teatriakadeemia - 100 Kontsert kõigile tasuta

SÄRAVAD TROMPETID

24. novembril kell 15.00
Kullamaa Kultuurimajas

EMTA õppejõu Indrek Vau
trompetiklassi üliõpilased

Tähistame koos Koela Talumuuseumi 32.sünnipäeva.

16.november 2019
Algus kl 12.00

Päevakava:
12.00 avakõne
13.00 õpituba kangakudumine algajatele
15.00 kohvitame ja viskame villast
15.30 õpituba jätkub
17.00 lõpetame

Keerleb ka lotokarussell (2€), iga loos võibab.

Info: 56613584 Päevi

LASi Maja

JÕULULAAT

Linnamäel
14. DETSEMBRIL
KELL 10-14

hapukapsas
liha- käsitöö **KODULEIB**
tooted **LAADALOOS** lõhna-
koduveinid **MESI** seebid
KÜPSETISED hoidised
ja muud kohalikku kaupa...

Juhendaja ootab pisipõlne
mängutuppa lustima!

Kauplejate registreerimine
eve@las.ee, tel 5667 9002
(kohatasu 5.-)

NORDIC LITERATURE WEEK
11-17/11 2019

Lääne-Nigula valla raamatukogud

Loevad Pipit!

nii väikestele kui suurtele..

Ettelugemised Lääne-Nigula valla raamatukogudes:

Palivere koolis 14.11 kell 10.45 Polygon teater
Nõva raamatukogus 14.11 kell 11.00 Pärnu teatri näitleja Fatme Helge Leevald
Risti raamatukogus 14.11 kell 12.00 Polygon teater
Oru raamatukogus 14.11 kell 13.15 Polygon teater
Taebla koolis 15.11 kell 8.30 Pärnu teatri näitleja Sander Rebane

Eesti Kultuurkapital

neljapäeval
28.11.2019
kell 17.00

Mart Puust

Tallinna marionett-teatri juht,
tunnustatud õhtujuht ja
jõuluvana.

Unikaalse üldlaulupidude ja ka
kohalike laulupidude märkide
kogu omanik

Õhtul saab näha laulupeo
märkide näitust. Esinevad
marionett-nukud rohutirts ja
cow-boy, ka Mart Puust ise teeb
muusikat banjool.

Seekord kohtume Taebla eakate
kogukonna-
ruumis (lasteaia)

Tara klubis

Jõululaat

Koela Talumuuseumis 14.12.2019
Kell 12.00-16.00

Õpitoas jõulukingituste
valmistamine
Meelelahutuseks Nissi
tantsumemmed
Kohal ka jõuluvana
Ootame müüma ja ostma

Info: 56613584 Päevi
55572621 Tiit

14. detsembril kell 12.00 Kullamaa kultuurimajas
Kullamaa osavalla eakate jõulupidu

Pidu kutsetega

Bussigraafik:
Reedik: 11.00 Silla; 11.05 Üdruma; 11.10 Turpla; 11.15 Jõgisoo;
11.20 Liivi; 11.25 Valdsalu juures; 11.30 Sordi.
Meelis: 11.15 Väikna; 11.18 Ollimägi; 11.20 Kuusiku;
11.25 Leila töökoda; 11.32 Kalju-Põldemägi;
11.35 Koluvere; 11.37 Metskond; 11.40 Saare-Tiido.

Tagasi 17.00, info 4724760

RISTI RAAMATUKOGU ESITLEB

KRISTA KUMBERGI
LOENG

EDGAR VALTERI
ELUST JA LOOMINGUST:

**"KUI KIRJU ON MAAILM!
AGA - ELADA VÕIB!"**

21. NOVEMBRIL 2019
KELL 18.00
RISTI KULTUURIKESKUSE VÄIKESES SAALIS

PÜRKSİ KULTUURIMAJAS
16. NOV. KL. 19

ÜLE POOLSAARE
RETRO-PIDU "Sära ja sädelus"

ans. EVEREST
ÕHTUT JUHIB
URMAS ARUOJA

PILET EELMÜÜGIST 5 EUROT
KOHAPeAL 8 EUROT
Kohtade broneerimine kuni 10. nov.
Info tel. 5200913